

Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0433

(mr. dr. K. Engel, voorzitter, mr. dr. S.O.H. Bakkerus, mr. P. Neijt, leden en mr. L.P. Stapel, secretaris)

Datum uitspraak	22 mei 2024
Klacht van	De consument
Tegen	Promovendum, gevestigd te Dordrecht, verder te noemen Promovendum
Aard uitspraak	Niet-bindend advies
Uitkomst	Vordering toegewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Autoverzekering. Wet aansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen (WAM). De consument heeft met een losgekoppelde aanhanger schade veroorzaakt aan een garagedeur van iemand anders. De WAM-verzekeraar heeft hiervoor aansprakelijkheid erkend en heeft de schade aan de garagedeur vergoed. Aan de consument heeft de WAM-verzekeraar medegedeeld dat hij in verband hiermee terugvalt op de bonus/malus-ladder. Hiermee is de consument het niet eens. Volgens de consument moet de schade afgewikkeld worden via zijn particuliere aansprakelijkheidsverzekering, omdat de aanhanger geen motorrijtuig is in de zin van artikel 1 WAM. Voor de beoordeling is relevant of de aanhanger veilig buiten het verkeer tot stilstand was gekomen voordat daarmee schade aan de garagedeur werd toegebracht. Naar het oordeel van de commissie was hiervan sprake. De aanhanger valt niet onder het bereik van artikel 1 WAM valt. De klacht is gegrond en de vordering wordt toegewezen.

1. Procedure

- 1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de verzekeraar; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de verzekeraar.
- 1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 De verzekeraar heeft gekozen voor een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consument heeft per 1 februari 2021 een autoverzekering (verder te noemen de WAM-verzekering) bij Promovendum. Op de WAM-verzekering zijn onder andere de algemene voorwaarden P22-ALG-01 (verder te noemen de algemene voorwaarden) van toepassing.
- 2.2 In artikel 10 van de algemene voorwaarden staat dat schade niet verzekerd is als de schade volgens een wet of vanuit een andere verzekering voor vergoeding in aanmerking komt. In dat geval gaat de wet of de andere verzekering altijd voor.
- 2.3 Op 24 februari 2023 heeft de consument schade veroorzaakt aan de garagedeur van iemand anders. De consument had een aanhanger geleend. Later bracht hij deze terug. Op het erf van de uitlener heeft hij de aanhanger afgekoppeld. Nadat hij even koffie had gedronken met de uitlener, heeft hij de aanhangwagen aan de hand de garage in willen rijden. Daarbij heeft de dissel van de aanhangwagen tegen de garagedeur gestoten.
- 2.4 De consument heeft de schade bij Promovendum gemeld. In het schadeaanvraagformulier heeft de consument opgeschreven dat hijzelf aansprakelijk is voor de schade, omdat hij de aanhanger tegen de garagedeur van de uitlener heeft geduwd.
- 2.5 Bij e-mail van 1 juni 2023 heeft Promovendum aan de consument laten weten dat de schademelding in behandeling wordt genomen. In diezelfde mail schrijft Promovendum dat de bonus/malus van de consument wordt aangepast als gevolg van het schadegeval. Omdat de no-claimkorting op de verzekering 75% bedraagt, heeft de terugval op de bonus/malus-ladder geen invloed op de verzekeringspremie.
- 2.6 Promovendum heeft aansprakelijkheid erkend en heeft de uitlener schadeloosgesteld.

De klacht en vordering

- 2.7 De consument vordert dat Promovendum de schadeclaim afwijst en de terugval op de bonus/malus-ladder terugdraait.
- 2.8 Ter onderbouwing van zijn standpunt heeft de consument het volgende – zakelijk weergegeven – aangevoerd.
- 2.9 Volgens de consument valt de schade onder zijn persoonlijke, particuliere aansprakelijkheidsverzekering en niet onder de WAM-verzekering. De auto met aanhanger stond immers op een oprit op een privéterrein en was daarmee geparkeerd op een veilige plaats buiten deelname aan het verkeer. Op de oprit is de aanhanger van de auto losgekoppeld en niet meer op de openbare weg geweest. Daar komt bij dat op de aanhanger geen zaken werden vervoerd en er van voortgezet vervoer geen sprake was.

Na het afkoppelen bevond de aanhanger zich op een toegestane, veilige en afgeschermdede parkeerplaats voor een aanhangwagen. Hij was buiten de invloedssfeer van de auto en werd daarmee veilig buiten ieder verkeer gehouden. Vanaf dat moment was de motorrijtuigenverzekering/wegenverkeerswet/wet aansprakelijkheid motorrijtuigen niet meer van toepassing. Op het bewegen van de aanhangwagen en daardoor eventueel veroorzaakte schade is wel artikel 6:162 Burgerlijk Wetboek (verder te noemen BW) van toepassing.

- 2.10 De consument wijst erop dat de aanhanger niet direct na het loskoppelen is verplaatst. Eerst is de aanhanger losgekoppeld en 180 graden gedraaid. Vervolgens is de consument in de woning koffie gaan drinken met de uitlener. Pas daarna heeft de consument de aanhanger handmatig naar binnen willen duwen waarbij – door een inschattingfout – schade aan de garagedeur is ontstaan.

Het verweer

- 2.11 Promovendum heeft – zakelijke weergegeven – de volgende verweren gevoerd.
- 2.12 Volgens Promovendum is er sprake van een situatie waarvoor de WAM-verzekering dekking biedt. Het rijden met de auto en de daaraan gekoppelde aanhangwagen op de oprit moet worden aangemerkt als deelname aan het verkeer in de zin van de WAM, te meer daar overeenkomstig vaste jurisprudentie het begrip ‘deelneming aan het verkeer’ vanwege de slachtoffer beschermende werking van de WAM ruim dient te worden opgevat. Promovendum beroept zich op twee uitspraken van de Hoge Raad: HR 16 maart 1979, *NJ* 1980/76 en HR 17 december 1999, *NJ* 2000/427. Volgens Promovendum volgt uit het eerstgenoemde arrest dat het begrip ‘buiten het verkeer tot stilstand is gekomen’ (art. 1 WAM) dient te worden uitgelegd als ‘veilig buiten ieder verkeer te zijn gehouden’. Het gaat daarbij niet enkel om de openbare weg; ook wanneer de schade op een privéterrein ontstaat, valt de aansprakelijkheid onder de WAM. Uit het laatstgenoemde arrest blijkt dat het met de hand verplaatsen van de aanhanger beschouwd dient te worden als deelname aan het verkeer. Dit sluit aan op uitspraak nr. 113 van de Geschillencommissie Samenloop.
- 2.13 Promovendum wijst erop dat uit de schademelding niet blijkt dat de consument de aanhanger eerst heeft losgekoppeld, dat hij vervolgens met de uitlener koffie heeft gedronken en dat hij de aanhanger daarna voor een tweede keer verplaatst heeft. Dit volgt evenmin uit de aansprakelijkstelling van de uitlener. Daarin staat dat de consument vlak nadat hij de aanhangwagen had afgekoppeld hij deze met de hand tegen de garagedeur heeft geduwd met schade tot gevolg.

3. De beoordeling

Inleiding

- 3.1 De commissie moet de vraag beantwoorden of de schade onder de WAM-verzekering verzekerd is en Promovendum terecht aansprakelijk heeft erkend waardoor de consument is teruggevallen in bonus/malus.

- 3.2 Om deze vraag te beantwoorden, moet de geschillencommissie vaststellen of de WAM van toepassing is. Hierover verschillen partijen van mening.

Het toepassingsbereik van de WAM

- 3.3 In artikel 1 van de WAM staat wat wordt verstaan onder een motorrijtuig. Dit zijn:

‘alle rij- of voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven over de grond te worden voortbewogen uitsluitend of mede door een mechanische kracht, op of aan het rij- of voertuig zelf aanwezig dan wel door elektrische tractie met stroomtoevoer van elders; als een deel daarvan wordt aangemerkt al hetgeen aan het rij- of voertuig is gekoppeld of na koppeling daarvan is losgemaakt of losgeraakt, zolang het nog niet buiten het verkeer tot stilstand is gekomen’

- 3.4 Hieruit volgt dat een *ontkoppelde* aanhanger, waarvan in deze zaak sprake is, wordt gezien als deel uitmakend van een motorrijtuig in de zin van de WAM, zolang deze ontkoppelde aanhangwagen nog niet buiten het verkeer tot stilstand is gekomen. Een ontkoppelde aanhangwagen die wél buiten het verkeer tot stilstand is gekomen, maakt geen deel van het motorrijtuig waaraan deze was gekoppeld.

- 3.5 In artikel 1 WAM staat dat met ‘deelneming met het motorrijtuig aan het verkeer’ wordt bedoeld:

‘het gebruik van het motorrijtuig in overeenstemming met de functie van dat motorrijtuig als vervoermiddel, ongeacht de kenmerken van het motorrijtuig en ongeacht het terrein waarop het motorrijtuig wordt gebruikt en of het stilstaat of in beweging is.’

- 3.6 De Hoge Raad heeft zich in een aantal arresten uitgesproken over, kort gezegd, aanhangwagens in WAM-verband. In HR 12 november 1971, NJ 1972/47 heeft de Hoge Raad overwogen dat “een losgekoppelde aanhangwagen die aan de kant van een voor het openbaar verkeer openstaande weg geparkeerd staat op een plaats waar zulks niet verboden is, in beginsel geacht moet worden buiten het verkeer tot stilstand te zijn gekomen in de zin van art. 1 WAM, gelijk mede uit de geschiedenis van die wetsbepaling blijkt”. In HR 16 maart 1979, NJ 1980/76 is de Hoge Raad uitgegaan van het uit de wetsgeschiedenis blijkende criterium “veilig buiten ieder verkeer te zijn gehouden”: “Een op de vluchtstrook tot stilstand gekomen en achtergelaten aanhangwagen kan daarom niet gezegd worden — zoals de MvA (Bijl. Hand. IIe kamer, zitting 1962–1963/6342 nr. 6, blz. 3) het uitdrukt — ‘veilig buiten ieder verkeer te zijn gehouden’”. In HR 17 december 1999, NJ 2000/427 heeft de Hoge Raad overwogen dat het oordeel van de rechtbank dat de kar, nadat zij van de vorkheftruck was losgekoppeld, niet veilig buiten het verkeer tot stilstand was gebracht, niet blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting (r.o. 3.8.1).

- 3.7 De commissie stelt vast dat de auto met aanhanger stilstond op een privéterrein, namelijk op de oprit van de uitlener. Daar heeft de consument de aanhanger van de auto losgekoppeld en 180 graden gedraaid.

Vervolgens heeft de consument binnen koffie gedronken met de uitlener. Pas daarna heeft de consument de aanhanger met de hand voortbewogen waarbij hij met de dissel de garagedeur heeft geraakt met schade tot gevolg. De commissie ziet geen aanleiding om te twijfelen aan de opgave van deze feitelijke toedracht door de consument.

- 3.8 Naar het oordeel van de commissie was, gelet op die feitelijke toedracht van het ontstaan van de schade aan de garagedeur, sprake van het veilig buiten het verkeer brengen van de aanhanger. De consument heeft de aanhanger van de auto losgekoppeld op een plek (achteraan de oprit, nabij de garage) waar geen gevaar (meer) uitging voor eventuele andere verkeersdeelnemers. Het naderhand verplaatsen van de aanhanger had tot doel deze de garage in te rijden. Wat de commissie betreft gaat het in deze zaak ook niet om een karakteristiek geval van schade in het verkeer, veroorzaakt door een aanhanger. Naar het oordeel van de commissie is deze zaak eerder een typische 'AVP-zaak' die niet valt onder het bereik van de WAM.
- 3.9 Het beroep van Promovendum op HR 16 maart 1979, *NJ* 1980/76 en HR 17 december 1999, *NJ* 2000/427 slaagt niet. In de eerste zaak ging het om een aanhanger die op de vluchtstrook was achtergelaten. In de tweede zaak ging het eveneens om een riskante situatie; in een productieloods werd een beladen kar gekoppeld aan een vorkheftruck. Kortom, geen gevallen die vergelijkbaar zijn met het onderhavige geval dat meer weg heeft van een huis-tuin-en-keuken-ongelukje. Uit het tweede arrest kan bovendien niet worden afgeleid dat *elk* met de hand vervoeren van een aanhangwagen, moet worden aangemerkt als een handeling in het verkeer. Hierop loopt ook het beroep van Promovendum op uitspraak nr. 113 van de Geschillencommissie Samenloop op stuk.
- 3.10 Promovendum moet daarom de gevolgen die hij heeft verbonden aan de erkenning van de aansprakelijkheid terugdraaien. Met andere woorden, de terugval op de bonus/malus-ladder dient ongedaan gemaakt te worden.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering toe.

Deze uitspraak is niet-bindend. Tegen deze uitspraak staat geen beroep open bij de Commissie van Beroep Kifid. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.



Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen

Artikel 1

Voor de toepassing van deze wet worden verstaan onder

motorrijtuigen: alle rij- of voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven over de grond te worden voortbewogen uitsluitend of mede door een mechanische kracht, op of aan het rij- of voertuig zelf aanwezig dan wel door elektrische tractie met stroomtoevoer van elders; als een deel daarvan wordt aangemerkt al hetgeen aan het rij- of voertuig is gekoppeld of na koppeling daarvan is losgemaakt of losgeraakt, zolang het nog niet buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;

(...)